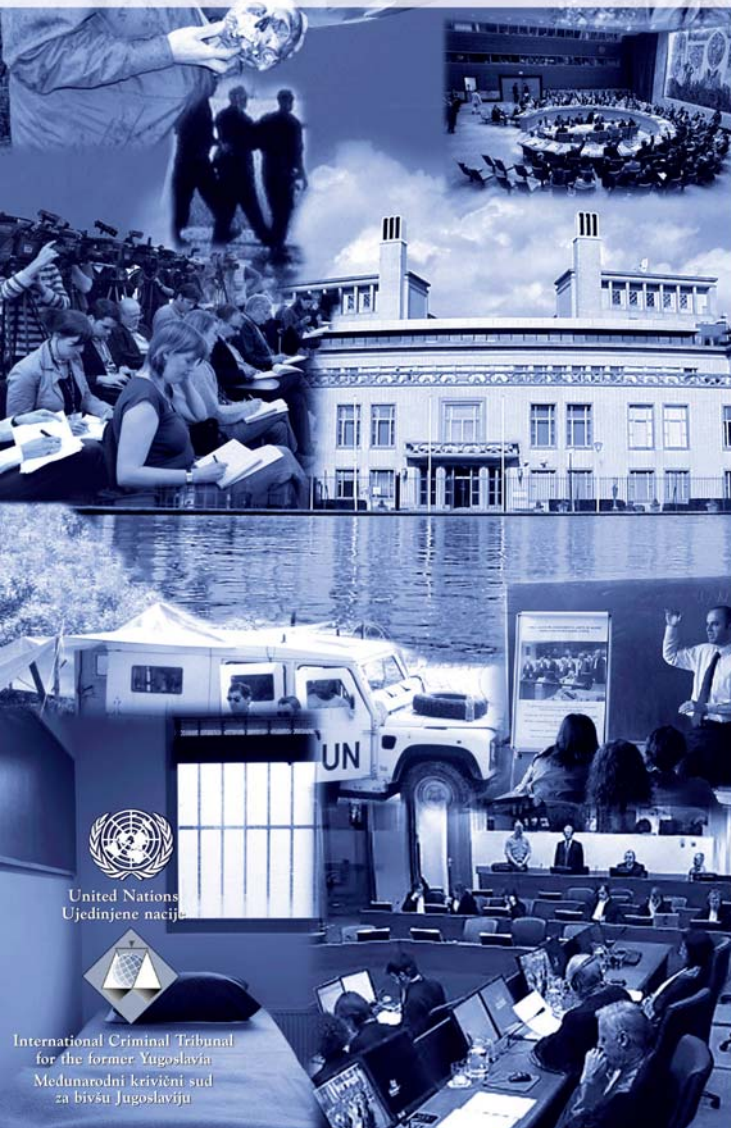

UJEDINJENE NACIJE MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

:: DOSTIGNUĆA MEĐUNARODNOG SUDA

Pravda za žrtve

Međunarodni sud je podigao optužnice protiv 161 osobe optužene za krivična djela počinjena nad desetinama hiljada žrtava u bivšoj Jugoslaviji.

.....

Pozivanje vođa na odgovornost

MKSJ je optužio jednog predsjednika države, načelnike vojnih štabova i mnoge druge vođe visokog i srednjeg ranga. Zahvaljujući MKSJ-u, više se ne postavlja pitanje treba li vođe pozvati na odgovornost, nego kad se mogu pozvati na odgovornost.

.....

Individualizacija krivice

Osuđene vođe i drugi više se ne mogu skrivati iza grupe. Time se etničke zajednice štite od toga da budu kolektivno okrivljene, doprinosi se sprečavanju mržnje i unapređenju pomirenja u zemljama bivše Jugoslavije.

.....

Prilika da se čuje glas žrtava

Međunarodni sud je pružio mogućnost hiljadama žrtava da se čuje njihov glas. Mnoge od njih su svjedočeći pokazale iznimnu hrabrost i tako su doprinijele procesu utvrđivanja istine.

.....

Utvrđivanje činjenica

MKSJ je van razumne sumnje utvrdio mnoge činjenice u vezi sa zločinima počinjenim u bivšoj Jugoslaviji. Svojim postupcima, Međunarodni sud je doprinio utvrđivanju istine o zločinima, boreći se protiv negiranja i sprečavajući revizionističku politiku.

.....

Jačanje vladavine prava

Međunarodni sud je dao podsticaj pravosuđu u zemljama bivše Jugoslavije da nastavi sa svojim radom. Međunarodni sud djeluje partnerski s domaćim sudovima u regiji u sklopu svojih trajnih napora da pravda bude zadovoljena.

.....

Razvijanje međunarodnog prava

Međunarodni sud je dokazao da je djelotvorna i transparentna međunarodna pravda moguća. Dostignuća Međunarodnog suda bila su nadahnuće za osnivanje drugih međunarodnih sudova, uključujući Međunarodni krivični sud za Ruandu i Međunarodni krivični sud.

Ratni zločinci pred licem pravde - pravda za žrtve

Pravda je neophodan dio procesa nacionalnog pomirenja. Ona je od ključnog značaja za ponovno uspostavljanje mirnih i normalnih odnosa među ljudima koji su morali živjeti pod vladavinom terora. Pravda prekida ciklus nasilja, mržnje i vansudske retribucije. Zato su mir i pravda nerazdvojni.

Antonio Cassese, bivši predsjednik MKSJ-a

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) je nepovratno promijenio sliku međunarodnog prava, pozivajući rukovodioce visokog ranga na odgovornost za strašne zločine počinjene u bivšoj Jugoslaviji tokom devedesetih godina dvadesetog vijeka. U svojim odlukama o genocidu, ratnim zločinima i zločinima protiv čovječnosti, kojima je uspostavio presedane, Međunarodni sud je pokazao da položaj nekog pojedinca više ne može biti zaštita od krivičnog gonjenja. Individualizacijom krivice, gonjenjem ratnih zločinaca i pružanjem prilike da se čuje glas žrtava, Međunarodni sud potvrđuje uvjerenje da su "mir i pravda nerazdvojni".

OSNIVANJE

Posljedica sukoba u bivšoj Jugoslaviji bili su najstrašniji zločini počinjeni u Evropi poslije završetka Drugog svjetskog rata. Izvještaji o masovnim pogubljenjima, ubistvima, mučenjima, silovanjima i pljačkanju koji su vršeni u regiji primorali su međunarodnu zajednicu da preduzme odlučnu akciju.

SUKOBI

- Hrvatska (1991.–1995.)
- Bosna i Hercegovina (1992.–1995.)
- Kosovo (1998.–1999.)
- Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija (2001.)

Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija je 25. maja 1993. usvojio Rezoluciju 827 na osnovu Poglavlja VII Povelje Ujedinjenih nacija, kojom je osnovao MKSJ. Taj datum označio je početak kraja nekažnjavanja za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji.

Međunarodni sud ima mandat da krivično goni i sudi osobama odgovornim za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. Ispunjavajući svoj mandat, Međunarodni sud ima važnu ulogu u doprinošenju miru i pomirenju u bivšoj Jugoslaviji.

ORGANIZACIJA

Međunarodni sud ima tri nezavisna odjeljenja: **Vijeća, Tužilaštvo i Sekretarijat**. Zbog integralne uloge odbrane u postupcima pred Međunarodnim sudom, ona se može smatrati četvrtim odjeljenjem Suda.

VIJEĆA

Vijeća razmatraju dokaze koje izvode optužba i odbrana i donose presude o krivičnoj odgovornosti optuženih. Vijeća imaju 16 stalnih sudija predvođenih predsjednikom Suda i najviše 12 sudija koji su imenovani za određene predmete, a zovu se sudije *ad litem*. Sudije su podijeljene u tri sudska vijeća i jedno Žalbeno vijeće. U svakom predmetu zasjedaju tri sudije, od kojih je jedan predsjedavajući sudija koji je odgovoran za nadziranje postupanja u predmetu. Pet sudija zasjedaju u žalbenom postupku.

TUŽILAŠTVO

Tužilaštvo je odgovorno za sprovođenje istraga i krivično gonjenje. Na čelu s tužiocem, osoblje Tužilaštva sačinjavaju pravni zastupnici, istražitelji, vojni analitičari, stručnjaci za pravo i politiku bivše Jugoslavije, kao i brojno pomoćno osoblje.

Tužilac je nezavisan i ne traži niti dobija instrukcije od spoljnih tijela poput vlada ili međunarodnih organizacija kao ni od nijednog od druga dva odjela Međunarodnog suda. U skladu s rezolucijama Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija i Statutom Međunarodnog suda, države članice su obavezne da saraduju u istragama i krivičnim gonjenjima koje sprovi Tužilaštvo.

SEKRETARIJAT

Sekretarijat je odgovoran za sve vidove vođenja administracije Međunarodnog suda. To uključuje, između ostalog, organizaciju rada suda, pitanja pravne pomoći i odbrane, pismeno i usmeno prevodenje, pomoć svjedocima i žrtvama, bezbjednost i informisanje javnosti.

Osoblje Tužilaštva, Vijeća i Sekretarijata porijeklom je iz više od 80 različitih država, što čini MKSJ istinski međunarodnim sudom.

Sekretarijat takođe rukovodi Pritvorskom jedinicom Međunarodnog suda, u kojoj su smještene optužene osobe po njihovom prebacivanju u Haag radi suđenja. S obzirom na to da se, kao u svim pravnim sistemima, optuženi pred Međunarodnim sudom smatraju nevinim dok im se krivica ne dokaže pred sudom, Pritvorska jedinica Međunarodnog suda služi kao pritvorski centar za optužene, a ne kao kaznena ustanova.

U skladu s najvišim međunarodnim standardima ljudskih prava koji se odnose na postupanje s pritvorenicima, u Pritvorskoj jedinici Međunarodnog suda je od aprila 1995. bilo pritvoreno više od 140 osoba koje su ondje provele različita vremenska razdoblja. U Pritvorskoj jedinici pritvořeni se ne razdvajaju na osnovu etničke, nacionalne, vjerske ili klasne pripadnosti.

© ICTY/Z. Lesic

u to uvjeri, potvrđice optužnicu i izdati nalog za hapšenje. Kad je optuženi uhapšen ili kad se dobrovoljno preda, prebacuje se u Pritvorsku jedinicu Međunarodnog suda. Prilikom prvog stupanja pred sud optuženi se o krivici po optužbama iz optužnice može izjasniti da jeste ili da nije kriv. Ako optuženi odluči da se ne izjasni o krivici, vijeće konstatuje da se izjasnio da nije kriv. Ako se optuženi potvrdno izjasni o krivici, nema suđenja i određuje se datum za pretres o kazni. Ako se optuženi izjasni da nije kriv, zakazaće se suđenje.

Optuženog mogu zastupati advokati odbrane ili on može odlučiti da se zastupa sam. Ako želi imati advokata odbrane, može ga izabrati sam ili mu ga može dodijeliti Sekretarijat.

Za svako suđenje se dodjeljuju tri sudije, od kojih jedan mora biti stalni sudija. Sudije se upoznaju sa dokazima koje tokom suđenja izvode optužba i odbrana. Pretresno vijeće može naložiti da budu podneseni dodatni dokazi koji će pomoći pri odlučivanju o odgovornosti optuženog.

Kad optužba i odbrana završe s izvođenjem dokaza, vijeće zaključuje suđenje i povlači se kako bi razmotrilo izloženo. Kada sudije donesu konačnu odluku o nevinosti ili krivici optuženog, kao i o kazni, javno će izreći presudu.

Obje strane u postupku mogu se žaliti na presudu Pretresnog vijeća. U takvim slučajevima Žalbeno vijeće donosi konačnu presudu.

::: KAZNE I IZVRŠENJE KAZNI

Najviša kazna koja može biti izrečena osuđenoj osobi jest kazna doživotnog zatvora. Na MKSJ-u ne postoji smrtna kazna. Zatvorske kazne se izdržavaju u jednoj od zemalja koje su sklopile sporazume s MKSJ-om o prihvatanju osoba koje je MKSJ osudio.

.....

Svjestan sam da mrtve ne mogu vratiti, da porodicama ne mogu ublažiti bol svojim priznanjem, ali sam ovim činom želio da doprinesem da se napokon sazna potpuna istina.

Izjava Momira Nikolića, oficira obavještajne službe bosanskih Srba, osuđenog na 20 godina zatvora nakon što se potvrdno izjasnio o krivici za svoje učešće u zločinima počinjenim u Srebrenici

.....

::: ODBRANA

Advokati odbrane zastupaju optužene u postupku pred Međunarodnim sudom. MKSJ plaća troškove odbrane optuženih ukoliko oni za to nemaju sredstava. Advokati odbrane su članovi Udruženja advokata odbrane, organizacije koja je nezavisna od Međunarodnog suda.

© ICTY/Z. Lesic

::: KRIVIČNI POSTUPAK

Krivični postupak je regulisan Pravilnikom o postupku i dokazima Međunarodnog suda. Pravila koja su napisali i koja mijenjaju sudije Međunarodnog suda regulišu vođenje suđenja i optuženom obezbjeđuju pravično suđenje.

Postupci Međunarodnog suda utemeljeni su na tradicijama i anglo-saksonskog prava (*common law*) i kontinentalnog prava (*civil law*), tako da odražavaju međunarodni karakter Međunarodnog suda.

Krivične postupke pred Međunarodnim sudom pokreće tužilac. Na Međunarodnom sudu ne postoje istražne sudije. Tužilac odlučuje kada da započne istragu, šta da istražuje, koje osobe da krivično goni i kakve treba da budu optužbe. Tužilac će, ukoliko na osnovu dokaza sakupljenih putem istrage na licu mjesta, dokumenata i iskaza žrtava i drugih svjedoka, vjeruje da je neka osoba počinila krivično djelo, sastaviti optužnicu.

© ICTY/OTF

Sljedeći korak preduzimaju sudska vijeća. Prije nego što neka osoba može biti optužena i uhapšena sudija se mora složiti s tim da postoji dovoljno dokaza za pokretanje postupka protiv optuženog. Nakon što se

::: BUDUĆNOST MEĐUNARODNOG SUDA

Savjet bezbjednosti je 2003. podržao strategiju okončanja rada Međunarodnog suda - plan kojim se određuje postepeno i metodično zatvaranje Međunarodnog suda. Predsjednik i tužilac Međunarodnog suda su nedavno obavijestili Savjet bezbjednosti da se očekuje da će svi prvostepeni postupci biti okončani do kraja 2013. godine, a svi žalbeni postupci do 2014. godine, iako će se ove procjene možda morati ponovo razmotriti.

© ICTY/Outreach

Međunarodni sud je *ad hoc* sud, osnovan u vrijeme kada nacionalne institucije u bivšoj Jugoslaviji nisu htjele ili nisu mogle da vode pravična suđenja. Kao dio Strategije okončanja rada, Savjet bezbjednosti je Međunarodnom sudu dao jasno dopuštenje i uputstva da pomogne u izgradnji kapaciteta nacionalnih sudova u bivšoj Jugoslaviji kako bi se bavili predmetima ratnih zločina. Otada Međunarodni sud radi na sveobuhvatnom programu pomoći nacionalnim vlastima kako bi unaprijedio njihovu osposobljenost da procesuiraju predmete pravično i bez uplitanja politike. Tužilaštvo je prebacilo ogromnu količinu značajnog dokaznog materijala omogućivši nacionalnim tužiocima da pripreme važne predmete i izvedu ih pred sud. Osim toga, ukupno osam predmeta sa 13 optuženih pred MKSJ-om su proslijeđeni sudovima na području bivše Jugoslavije. Međunarodni sud takođe aktivno podržava osnivanje specijalizovanih vijeća i sudova za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji, davanjem savjeta u vezi s ključnim reformama krivičnog zakona i pružanjem obuke za sudije, tužioce i drugo osoblje. Većina predmeta koje je MKSJ prosljeđio nacionalnim sudovima je okončana. Pravosuđa u regionu krivično gone ili će tek goniti na stotine drugih osumnjičenih. U ljeto 2010. Međunarodni sud je u partnerstvu s Uredom za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) OSCE-a i Međuregionalnim istraživačkim institutom Ujedinjenih nacija za istraživanje zločina i pravde (UNICRI) pokrenuo projekat Pravda i ratni zločini koji ima za cilj da omogući transfer znanja i materijala MKSJ pravnim stručnjacima u bivšoj Jugoslaviji čime će dodatno unaprijediti kapacitete pravosuđa u regionu da vode kompleksne predmete u vezi s ratnim zločinima.

Savjet bezbjednosti je 22. decembra 2010. usvojio rezoluciju kojom je uspostavio novo tijelo, Međunarodni rezidualni mehanizam za međunarodne krivične sudove (IRMCT), koje će okončati preostale zadatke Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (MKSR) po završetku njihovih mandata, a kojim će biti nastavljeni nadležnost, prava i obaveze, kao i osnovne funkcije MKSJ-a i MKSR-a. U slučaju MKSJ-a, ovaj mehanizam će početi s radom 1. jula 2013. i, između ostalog, imaće ovlaštenje da krivično goni optužene u bjekstvu koji budu uhapšeni nakon okončanja mandata Međunarodnog suda.

United Nations
Ujedinjene nacije

International Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Međunarodni krivični sud
za bivšu Jugoslaviju

::: KONTAKT INFORMACIJE :::

Služba za komunikacije
Churchillplein 1, 2517 JW The Hague, Netherlands
P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague, Netherlands

Tel: +31 (70) 512 5343 / 5356 / 8752
Fax: +31 (70) 512 5355

Internet stranica:
www.icty.org/bhs

Pratite MKSJ na društvenim mrežama

- 2011. -
© MKSJ/Outreach program - Grafičko odjeljenje
- Nije zvaničan dokument -

Rad Outreach programa velikodušno podržava Evropska Unija.

